

Z

ZPRÁVODAJ

LÉTO PLNÉ OVOCE
A VOŇAVÝCH
BYLINEK

NEJKRÁSNĚJŠÍ
HORTENZIE
PRO VAŠI ZAHRADU

Jak udržet život na zahradě

V létě se skloňuje hospodaření s vodou ve všech pádech, jakpak by také ne, když právě v tomto období se jí spotřebuje nejvíc. Voda v zahradě zároveň znamená život. Poradíme vám, co všechno pomůže zadržet vodu v půdě, aby se rostliny na záhonech měly jako v bavlnce.

Úplně se distancovat od zalévání během léta nemá tak úplně smysl. Pokud úplně přestanete se zálivkou, suchá půda i vzduch situaci vůbec nepomohou. I tak ale můžete zálivku výrazně omezit díky několika praktickým trikům, které zlepší zádržnost vody v půdě. Jak už to tak na zahradě bývá, všechno tu souvisí se vším. Zdravá půda plná půdních živočichů a mikroorganismů spolu s organickou hmotou dokáže dlouho držet vodu pro rostliny, ale zároveň nezpůsobí jejich odehnívání. Pro nikoho už rozhodně není žádnou novinkou, že mulč zabrání nejen nadměrnému zaplevelení, ale že má velký vliv i na vodní režim půdy. A pokud jste na mulč zanevřeli, pak určitě vezměte na milost motýčku nebo zahradnický drápek. Naše babičky toto náradí používaly mnohem častěji než my a věděly proč. Právě tato práce totiž zaručí doslova plné košíky úrody. Jednoduché metody péče o půdu během léta spolu s hnojením těmi správnými hnojivy dokážou ušetřit práci i spotřebu vody. Pokud se ale vrátíme k samotné vodě, pak je jednoznačně nejlepší ta dešťová, kterou se určitě vyplatí zadržovat do nadzemních nebo podzemních jímek. Nejvíc vody se spotřebuje při zavlažování zeleninových záhonů a okrasného nízce sečeného trávníku, okrasné záhony pak ve spotřebě mírně pokulhávají. Jak nejlépe si načasovat závlahu a jaký živočich bude tím nejlepším půdním a vodním hospodářem?

1.

2.

3.

4.

Jak zefektivnit hospodaření s vodou?

1. Zalévání patří zřejmě k činnostem, které provádíte na zeleninové i okrasné zahradě během léta nejčastěji. Jenže nesprávnou zálivkou se plýtvá vodou a často i škodí rostlinám. Všeobecně platí, že je dobré zalévat méně často, ale vydatněji. Nejlepší čas pro zalévání je ideálně po 18. hodině a později, protože právě tehdy dochází k ochlazení vzduchu i samotné půdy. Pokud to jen trochu jde, zalévejte spíš na půdní povrch, ačkoliv některé rostliny ocení i svlažení listů.

2. Mulčování je vhodnou metodou pro omezení spotřeby vody. Vhodným materiálem se dají pokrýt záhony se zeleninou i s okrasnými rostlinami. Nezapomínejte mulčovat i půdu v květináčích. Mulče dělíme na organické a anorganické. První skupina půdu mírně ohřívá a obohacuje ji o rostlinnou, tedy organickou hmotu. Patří sem kůra, štěpka nebo také posečená tráva a sláma. Anorganické mulče v podobě šterku, písku nebo kačírku půdu zase ochlazují, čímž výrazně snižují výpar vody hlavně v horkém létě.

3. Nemulčované záhony budou všeobecně náchylnější na zaplevelení i vysychání, ale i tady se najde šikovné řešení. Bude jím povrchové kypření, které se dvojnásobně vyplatí u těžkých jílovitých půd. Jak to ale souvisí s efektivním hospodařením s vodou? Úplně jednoduše. Motýčka nebo jiné nářadí naruší pro vzduch a vodu nepropustnou krustu, která brání vsakování vody. Říká se, že jedno okopání nahradí dvě zálivky.

4. Zdravá půda si vodu dokáže sama šetřit, takže pokud v ní bude obsaženo dostatek humusu a organických látek, máte už napůl vyhráno. Takovým správným řešením je kompost, jedno z nejdůležitějších přírodních hnojiv i substrátů vůbec. Organické látky, kterých je v kompostu opravdu pěkná zásoba, totiž ve své vnitřní struktuře dokážou zadržet dostatek vody, která se postupně uvolňuje do zeminy a tím ji udržuje vlhkou tak akorát.

5. Takovým zahradním hospodářem je žížala, drobný živočich, kterého určitě není potřeba představovat. Ačkoliv je poměrně nenáročná a k životu potřebuje spíš jen kousky rostlin a tlejících živočichů, najdete ji spíš v živých zásaditých nebo neutrálních půdách s dostatkem vzduchu. Pro vodní režim bude důležitá z toho důvodu, že rozkládá organickou hmotu, půdu kypří a provrtává svými chodbičkami, díky kterým je dobře přístupná pro vzduch i vodu.

Příště se dočtete
o tom, na co všechno nalákáte
do zahrady užitečné opeřence
a čím vším můžete těmto
pomocníkům ulehčit život.

Mini zahradka ve skle

Víte, že pokojové rostliny mohou mít i trochu jinou podobu, než na kterou jste zvyklí? Květináč hravě nahradí designová skleněná nádoba s úzkým nebo širokým hrdlem a rostliny v ní mohou vytvořit miniaturní svět, který si rádi přinesete do bytu.

Netradiční dekorace s pokojovými rostlinami jsou v posledních letech oblíbené hned z několika důvodů. Každý, kdo rád tvoří, si jejich výrobu určitě rád vyzkouší. Aerária, florária nebo také terária už na první pohled přitáhnou veškerou pozornost, takže se s nimi rádi pochlubíte i v moderním městském interiéru. Ani po jejich dokončení ale zábava nekončí, budete totiž rádi sledovat, jak se tento miniaturní prales bude vyvíjet. Pokud nevíte, jakou nádobu zvolit, pořídte si speciální set skleněné

nádoby s úzkým hrdlem a teleskopickou lopatkou a hrabičkami, které najdete v našich zahradnických centrech. Jestliže nechcete nic dalšího kromě rostlin shánět, pořídte si set i se substrátem, aktivním uhlím a štěrkem. Samotná výroba vám zabere přibližně půl hodiny. Mezi vhodné rostliny určitě patří všechny pokojové rostliny, kterým vyhovuje vlhčí vzduch. Dobrou volbou budou kapradiny, orchideje, ale i jiné rostliny s okrasným listem.

”

Jakou nádobu zvolit? Ta s úzkým hrdlem potěší originalitou, samozřejmě to bude chtít trochu šikovnosti při výsadbě rostlin. Stejně tak existují i nádoby se širokým hrdlem, které se stejně jako „skleník“ s úzkým hrdlem zavíčkují korkovou zátkou.

“

S připraveným setem ze zahradnických center to půjde samo:

1.

Na dno nasype pomocí nálevky nebo srolovaného papíru dvoucentimetrovou drenážní vrstvu šterku, který snadno rozprostřete mini hráběmi.

2.

Přidejte aktivní uhlí, které udrží půdu čerstvou a chrání před množением hub a bakterií.

3.

Přidejte 5 až 7 cm zeminy pro pokojové rostliny. Rostliny by měly jít do tohoto substrátu pohodlně vysadit.

4.

Lopatkou udělejte otvory pro výsadbu rostlin. Rostliny vyjměte z květináče a z jejich kořenového systému odstraňte část substrátu, abyste byli schopni rostlinu protáhnout úzkým hrdlem. Pomocť si můžete speciální dlouhou pinzetou. Přihrňte půdu pomocí mini hrábí k rostlinám a lehce přitlačte. Rostliny nevysazujte příliš blízko a dbejte na to, aby se nedotýkaly skla.

5.

Zalévejte opatrně, abyste kompozici rostlin nepoškodili. Vodu nechte stékat po stěnách nádoby, přičemž s ní otáčejte. Tím dojde k pečlivému zalití i omytí stěn.

6.

Nechte aerárium odpočívat a nestavte ho na přímé slunce. V prvním týdnu nechte láhev otevřenou, druhý týden uzavřete hrdlo lahve korkovou zátkou jen napůl.

7.

Pokud po dvou týdnech nebude voda v láhvi výrazně kondenzovat, může být aerárium na trvalo uzavřeno korkovou zátkou.

Doporučené rostliny

Vybírejte výhradně vlhkomilné rostliny, které nerostou příliš bujně. Dobrou volbou bude mech, z orchidejí třeba miniaturní kultivar mřovce (*Phalaenopsis*), z kapradin pak netik (*Adiantum*), sleziník (*Asplenium*) a z dalších rostlin s okrasným listem třeba pepřince (*Peperomia*) či barevná podrostovka (*Hypoestes*).

Péče není náročná

Rostliny není třeba zalévat, pokud je nádoba uzavřená, voda se neztrácí, ale naopak se stále vrací do oběhu. Pokud by se aerárium nechalo delší dobu otevřené, zřejmě bude nutné rostliny zalít. Rostliny nehnojte, živiny by nastartovaly rychlý růst, což je v omezeném prostoru skleněné nádoby nežádoucí. Dále pak dohlížejte na to, aby se listy moc nedotýkaly skla.

Tip pro výrobu vlastního aerária

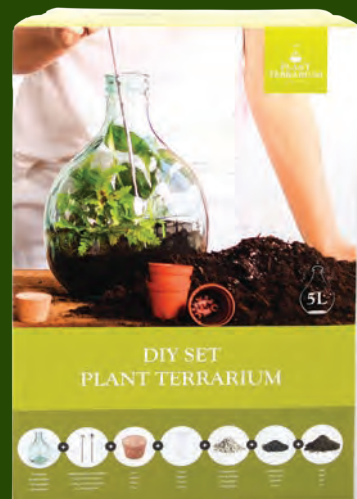

SET S TELESKOPICKOU
LOPATKOU A HRÁBĚMI

Set neobsahuje aktivní uhlí,
substrát a štěrk.

SET S TELESKOPICKOU LOPATKOU,
HRÁBĚMI, SUBSTRÁTEM, AKTIVNÍM
UHLÍM A ŠTĚRKEM.

Bylinky pro zdravé léto

Bylinky pronikly do domácnosti každého, kdo se jen trochu zajímá o zdravý životní styl. Je úplně jedno, jestli vsadíte na klasiku, nebo trošku zaexperimentujete s horkými novinkami. Léto je pro využití bylinek jako stvořené, tak si je vychutnejte při grilování nebo při přípravě osvěžujících drinků.

Pěstování bylinek není žádná věda, na každou zahradu se určitě vejde menší záhonek nebo několik květináčů, ve kterých tyto aromatické rostliny porostou klidně i celoročně. Mezi bylinkami najdete poměrně hodně druhů, které si příliš neporadí s naší zimou. Právě u nich je celoroční pěstování v přenosné nádobě ideální, protože je na podzim snadno přenesete domů. U rozmarýnu lékařského, lípie sladké, rýmovníku nebo stévie sladké by byla mrazivá zima jednoduše riskantní. V zahradnických centrech máte možnost si vybrat

bylinky jednoleté i vytrvalé. V letním období určitě nezapomeňte na druhy s výraznou kořenitou chutí. V čerstvém stavu skvěle dochutí marinády na maso, ale klidně si je postupně i sušte a zkuste si do zásoby vyrobit i některé z kořenících směsí. V letních nápojích s ledem a ovocem zase vyniknou bylinky s netradiční chutí. Pokud se snažíte omezit kalorie, pak si sladkou chuť dopřejte díky přírodním sladidlům. Stévie i lípie mají mnohem větší sladivost než klasický cukr, navíc mají příjemnou bylinnou chuť.

Chcete mít bylinky pěkně po ruce? Sesadte si několik druhů do větší nádoby, kterou postavte ideálně na terasu, odkud to budete mít jen kousek do kuchyně. Bylinkám nejlépe sluší jílové květináče, dobrou volbou ale budou i keramické „petrželáky“.

Hana Stárková,
Zahradnictví Dvořák a syn, Teplice

Letním drinkům dodají bylinky ten správný říz

Při přípravě letního osvěžení použijte co nejčerstvější bylinky, ideálně si je těsně před přípravou nápojů dojděte utrhnout na zahradu. Pokud si bylinkové „života-budiče“ dopřáváte často, mějte své oblíbené v květináči přímo v kuchyni.

Tradiční stálice do ledového čaje i do párty drinků

Mojito není jediným letním drinkem, do kterého se přidávají bylinky. V bylinkovém záhonku by máta a meduňka samozřejmě neměly chybět, jsou to ostatně nejoblíbenější rostliny v léčivých bylinných čajích. Obě jsou navíc opravdu hodně prošlechtěny, takže se nemusíte omezovat jen na původní druhy. Čokoládová, marocká nebo jahodová máta nebo také citrónová meduňka jsou jen malou ukázkou. Zajít ale můžete i trochu dál, do studených nápojů se hodí i tymián nebo příbuzná mateřídouška úzkolistá, zajímavou chuť nápojům dodá třeba i růžový tymián, který voní více po královně květin než po klasickém tymiánu. Doslova limonádovou rostlinou je pak agastache mexická.

Její listy chutnají i voní po citrónu a anýzu.

Nápoje ale dosladí a také dochutí lípie či stévie. Sladidlo si z nich vyrobíte přelitím lístků horkou vodou. Po vylouhování a slití už můžete tento koncentrát používat rovnou na doslazení. Druhou možností je doslazování nadrcenými listy v sušeném i čerstvém stavu. V tomto případě ale počítejte s tím, že se tyto bylinky „zapojí“ do ochucení drinku více než ve formě sladkého výluhu, jejich listy mají totiž výraznou chuť.

Vyzkoušejte...

Ledový čaj s jahodovou mátou a citrónovou meduňkou
Udělejte si silný zelený čaj, který po vychladnutí nalijte do větší sklenice. Naředte minerálkou, přidejte větší množství kostek ledu, dva plátky limety zbavené kůry a menší hrst jahodové máty a meduňky. Pečlivě promíchejte. Nápoj by neměl zteplat, pijte vždy ledově vychlazený.

Skvělá volba

MEDUŇKA LÉKAŘSKÁ
(*Melissa officinalis*)

LÍPIE SLADKÁ
(*Lipia dulcis*)

RŮŽOVÝ TYMIÁN
(*Thymus vulgaris*)

Bez bylinek se grilovat prostě nedá!

Čerstvé, nebo sušené? V létě oceníte určitě čerstvé bylinky třeba do marinád nebo na rychlé dochucení grilovaného masa, ale ani na sušené koření nezapomínejte. Průběžně si dělejte zásoby na horší časy. Poradíme vám skvělý recept na provensálskou kořenící směs.

Bylinkový základ i pár zajímavostí

Grilování se určitě neobejde bez klasického základu složeného z dobromysle obecné, yzopu lékařského, saturejky horské, bazalky, mateřídoušky úzkolisté, tymiánu obecného nebo třeba pelyňku estragonu. Jenže tím výčet „grilovacích“ bylinek rozhodně nekončí. I u těchto základních si můžete vybírat, třeba taková bazalka je ne skutečně prošlechtěná a kromě jednoletých druhů jsou dostupné i víceleté. Kromě pelyňku estragonu stojí také za zkoušku pelyněk brotan, jehož vůni i výraznou chuť si zamilujete, přidávejte ho ale jen poskrovnu. Vyzkoušeli jste někdy slanorožec? Tuto netradiční rostlinu pocházející z přímořských oblastí si vypěstujte v květináči na okně. Kromě pravidelné zálivky mu občas dopřejte sůl, kterou nutně potřebuje. Jeho výhonky jsou slané a při grilování nebo vaření jím částečně nebo úplně nahradíte solení. Do grilovacích marinád ale můžete přidat i trochu listové petržele, a pokud jste si stihli nasušit nebo zamrazit česnek medvědí, pak se vám bude hodit i jeho lehce česneková chuť.

Vyzkoušejte... Provensálská kořenící směs

Toto koření nesmí chybět v žádné kuchyni. Ačkoliv najdete celou řadu různých receptů, které se v mnohém liší, jedno je jisté, nesmí tu chybět levandule. Tuto směs bylinek je možné i v čerstvém stavu přimíchat do marinády, levanduli ale přidejte jen střídmo, grilovanému masu by předala velkou porci květinové vůně, což není žádoucí. A jaké bylinky přimíchat do směsi? Jednu lžici levandule, lžici estragonu, dvojnásobné množství dobromysle, majoránky, mateřídoušky a yzopu.

Skvělá volba

RŮZNÉ ODRŮDY BAZALKY
(*Ocimum basilicum*)

MEXICKÉ OREGÁNO
(*Poliomintha longiflora*)

SLANOROŽEC
(*Salicornia europaea*)

Sladká ovocná odměna ze zahrady

“

Ovocným rostlinám na své zahradě vyčleňte samostatný prostor, i děti tak budou jasně vědět, kam si mají pro ovoce dojít. Vedle sebe by pak měly růst rostliny se stejnými požadavky, nebojte se ani ovocných podrostů. Pod kyselomilnými borůvkami dobře porostou klikvy nebo brusnice, které potřebují úplně stejně kyselou půdu.

”

Jejich pěstování vás bude opravdu bavit, rostliny označované jako drobné ovoce totiž rostou ve velké míře tak nějak samy. O to víc potěší odměna v podobě krásně vybarvených a šťavnatých plodů, které nemusejí skončit rovnou v puse, ale vyrobíte z nich i skvělé sirupy, džemy nebo příměs do celozrnných kaší a dalších zdravých dobrot.

Tím drobným ovocem myslíme všechny ovocné rostliny, které se pyšní, jak už název napovídá, drobnými plody. Nutně to nemusejí být výhradně dřeviny, do této kategorie patří i jahodník. Pokud si říkáte, že je v létě na jejich výsadbu už pozdě, není to tak úplně pravda. V našich zahradnických centrech jsou stále k mání rostliny v kontejnerech, které můžete sázet od jara do podzimu, v létě to bude chtít jen trochu více záливky, aby rostliny lépe zakořenily. Jaké druhy vybrat, když chcete vsadit na ovocnou klasiku, a které druhy budou nejlepší do kyselé půdy?

Ovocná hitparáda na malou i velkou zahradu

**Jak může vypadat
ovocný záhon?**

Tip 1

Ovoce s běžnými nároky můžete vysadit na odplevelený a nakypřený záhon. Půdu vylepšíte zahradnickým substrátem a dobře rozloženým kompostem. Vyšší keřovité druhy vysadíte do zadní části záhonu a nižší keře předsadíte v dostatečné vzdálenosti od vyšších rostlin. Pod stromkovými angrešty či rybízky nebo také roubovanou moruší poroste bez problémů jahodník měsíční, který se postará o hezký i praktický podrost, ke kterému si budete chodit pro jahody od června do prvních mrazů. Záhon mulčujte ideálně slámou nebo dřevitou vlnou, není třeba zbytečně okyselovat půdu.

Tip 2

Ovoce vyžadující kyselou půdu sesadíte do kompozice pěkně k sobě. Záhon plošně zryjete a do půdy zapracujete spolu s kompostem i substrát pro borůvky (můžete nahradit rašelinou). Pod kanadskými borůvkami porostou kyselomilné klikvy i brusnice, záhon mulčujte dřevěnou štěpkou nebo kůrou, které budou půdu přirozeně okyselovat.

Rostliny pro kyselé rašelinné půdy

ZAHRADNÍ KIWI, AKTINÍDIE

Čím dál tím oblíbenější popínavá rostlina, která potřebuje pevnou oporu. Roste opravdu bujně, proto by se měla dvakrát ročně prořezat.

Potřebuje: slunce, mírně kyselé půda, nutná opora

BORŮVKA CHOCHOLIČNATÁ, JINAK TAKÉ BORŮVKA KANADSKÁ

Jednoznačně nejoblíbenější drobné ovoce s modrými ovinými plody, existují i odrůdy s červeno-růžovými plody.

Potřebuje: slunce či polostín, půda kyselé a dobře propustná, během léta častá závlhka, nesnáší vápník a chlór

BRUSNICE BRUSINKA A KLIKVA VELKOPLODÁ

Obe tvoří červené kulovité plody s mírně natrpklou chutí, která se zmírní při tepelném zpracování a doslazení. Skvělé antioxidanty, které můžete pěstovat v nádobě i jako podrost u borůvek.

Potřebují: polostín, brusnice nesnáší přelití, klikva potřebuje půdu naopak podmačenou nebo vlhkou, kyselý substrát bohatý na rašelinu

Klasika, která nesmí chybět na žádné zahradě

RYBÍZY, ANGREŠTY A JOSTA

Jedná se o příbuzné z rodu meruzalek. Josta je pak mezidruhový křížencem černoplodého rybízu a angreštu, nese tedy vlastnosti obou „rodičů“.

Potřebují: slunce i polostín, snesou průvan, mírně kyselé a zásadité dobře propustná půda

MALINÍK, OSTRUŽINÍK I MALINOOSTRUŽINÍK

Pokud chcete maliny konzervovat, je určité dobré vysadit větší množství jednou plodících odrůd, stále plodící maliník zase umožní sklizeň do prvních mrazů. Ostružiník potěší i beztrnnými odrůdami. Pokud se mezi oběma druhy stále ještě rozhodujete, můžete zvolit kompromis v podobě jejich křížence, malinoostružiníku, kterému se také říká „tayberry“ podle nejznámější odrůdy.

Potřebují: slunce i mírný polostín, půda běžná zahradní

Méně známé druhy

ZIMOLEZ KAMČATSKÝ JE TO SAMÉ, CO KAMČATSKÁ BORŮVKA

I když se o něm často mluví jako o kyselomilné rostlině, bohatě mu stačí běžná zahradní zemina s pH v rozmezí 5 až 8, tedy od kyselé přes neutrální až po zásaditou.

Potřebuje: slunce, polostín i stín, propustná půda

MUCHOVNÍKY ANEB SEZNAMTE SE S INDIÁNSKOU BORŮVKOU

Každý druh muchovníku se pochlubí trochu jinou chutí plodů, ty jsou každopádně modrofialové s načervenalým líčkem a vzhledem i chutí připomínají borůvky. Za tyto krásné keře se nebudete stydět ani v okrasné zahradě. Dostupné jsou i roubované na kmínku.

Potřebují: slunce či polostín, ne přímý úpal, dobře propustná zahradní zemina

MORUŠE ČERNÁ I BÍLÁ

Seženete je jako stromky i keře, druhy a odrůdy tvoří během léta bílé, červené i téměř černé plody sladké chuti.

Potřebují: slunce, dostatečně výhřevná propustná půda, nesnesou chladnou a mokrou půdu

RAKYTNÍK ŘEŠETLÁKOVÝ

Jednička v obsahu vitamínu C. Rozkládaté keře rostou i v nekvalitní půdě.

Potřebuje: slunce, půda neutrální nebo s obsahem vápna, snese sucho

TIPY PRO VAŠI ZAHRADU

AGRO NATURA PŘÍRODNÍ HNOJIVO PRO JAHODY A DROBNÉ OVOCE 1,5 kg

Dlouhodobě působící hnojivo ve formě pelet. Vhodné pro biopěstování.

AGRO HNOJIVO PRO OVOCNÉ STROMY A DROBNÉ OVOCE 5 kg

Podporuje rovnoměrný růst i vysokou plodnost.

Letní osvěžení chutná po okurce!

Ovocné sirupy jsou už zažitou klasikou, která nesmí chybět v žádné domácnosti. Co ale tentokrát zkusit něco jiného, co si zamilují i ti, co vyloženě ovocným chutím neholdují? Kitl Syrob okurka BIO bude tou správnou volbou.

S nástupem teplého počasí již tradičně přichází společnost Kitl s letní limitovanou edicí. Jako první v České republice vyrábí okurkový sirup v bio kvalitě. Skvěle se hodí k přípravě osvěžujících limonád i k ochucení alkoholických i nealkoholických koktejlů.

“

Okurkový sirup Kitl získal četná ocenění pro svou chuť, kvalitu a jedinečnost výroby v bio kvalitě. Může se pochlubit oceněním Zlatý klas z veletrhu Země živitelka a titulem Výrobek roku Libereckého kraje v kategorii Biopotravina.

”

Proč zrovna okurka?

Protože chutná výborně, spolehlivě osvěží a chutná malým dětem i dospělým. I když je okurka spíše spjatá s klasickou studenou kuchyní nebo se slanými pokrmy, skvěle funguje i ve sladkých kombinacích, tedy nejen v sirupech a drincích, ale také třeba v koláčích nebo netradičních dezertech.

Pokud vás baví pěstovat různé barevné odrůdy zeleniny, pak vás fazoly určitě nezklamou. Jejich lusky mohou být zelené, žluté, temně fialové i karmínově skvrnité, navíc si můžete vybrat, jestli budete pěstovat keříčkovou, nebo proucí odrůdu. A aby toho nebylo málo, rozhodněte se, jestli potřebujete odrůdu pro produkci křupavých lusků, nebo na bílkoviny bohatých semen.

Fazoly vás budou bavit

Doporučení pro pěstování:

1. Semena je nutné vysévat do půdy o teplotě vyšší než 9 °C ideálně už v bezmrazém období, rostliny totiž poškozuje teplota nižší než 2° C.

2. Na světlo jsou náročnější pnoucí odrůdy, které vysévejte na slunce. Fazol keříčkový snese i polostín.

3. Protože jeho kořeny zasahují hodně hluboko, bude se mu nejlépe dařit v hlinité a hlavně hluboké půdě bohaté na humus, živiny a vápník.

4. Po vzejití rostlin je možné záhon zamulčovat jemně posečenou trávou nebo dřevitou vlnou.

5. Fazoly vyžadují pravidelnou závlahu. Hlavně v době tvorby poupat a kvetení je nutné zalévat vydatně, jinak květy částečně opadají.

Nepravidelná závlaha se projeví pokroucením lusků do srpovitého tvaru.

6. Pokud jste záhon před výsevem pohnouli kompostem, můžete rostliny během léta několikrát pohnojit komplexním granulovaným hnojivem.

7. Pnoucí fazol potřebuje pevnou oporu v podobě mřížky nebo tyčkové konstrukce, keříčkový fazol roste bez opory, aniž by poléhal.

8. I když je fazol chorobám odolný, může se na jeho listech objevit žlutá mozaika způsobená bakteriemi. Celé rostliny je pak nutné zlikvidovat a nejlépe spálit, nikdy je nekompostujte.

9. Nejlepší prevencí chorob je střídání plodin na záhonech.

10. Fazol pěstujte v blízkosti kukuřice, melounů, celeru či dýní. Jeho semena každý rok vysejte na jiný záhon.

Přímo na záhon, ale jde to i jinak

U fazolů se doporučuje přímý výsev, předpěstování vyžadující pikýrování není vhodné kvůli kořenům s drobnými hlízkami. Pokud chcete na záhon přece jen vysadit už vzrostlé sazenice, semena vysévejte do rašelinných květináčů nebo sadbovacích tablet, které se pak rovnou bez větší manipulace s rostlinou vysadí rovnou na záhon.

TIPY PRO VAŠI ZAHRADU

AIDAGOLD

Keříčková odrůda se žlutým luskem určená pro konzum, konzervování a na zamražení.

Výsev: V–VI

BARLOTO DI VEGIVANO

Pnoucí odrůda určená pro produkci lusků i semen hnědočervené barvy.

Výsev: V–VI

HAWAII

Keříčková odrůda pro produkci dlouhých a velmi tenkých lusků s delikátní chutí.

Výsev: V – VI

PURPLE QUEEN

Keříčková odrůda pro sklizeň fialových lusků. Fialová barva se při varu mění na hnědozelenou.

Výsev: V–VI

LIMCA

Pnoucí odrůda určená především ke konzumaci plochých a dlouhých lusků zelené barvy.

Výsev: V–VI

Jako oporu použijte bambusovou mřížku.

Sanseviéra, nezničitelná krásko s dekorativními listy

Sanseviéry najdete i pod označením tenury nebo dokonce tchynin jazyk. Takové pojmenování si tyto sukulenní rostliny vysloužily kvůli své odolnosti a vlastně i nezničitelnosti, díky které se jedná o druh vhodný i pro úplné začátečníky.

Rod sanseviéra (*Sansevieria*) je původní zejména v Africe v Keni, Tanzanii a na Madagaskaru. Díky svému exotickému původu a životu v podmínkách pouště snáší dlouhá období sucha a nedostatečné zásobování živinami. V přírodě se vyskytuje přes 70 různých druhů, které se liší zbarvením i tvarem listů. Kulturní formy tchynina jazyku údajně pocházejí již z poloviny 18. století. Můžeme je tedy považovat za jedny z nejstarších pokojových rostlin. Botanický název dostal rod těchto rostlin na počest italského šlechtice Pietra Antonia Sanseverina, hraběte z Chiaromonte (1724–1772). Byl to právě on, kdo s oblibou tenury pěstoval ve své zahradě poblíž Neapole.

Podmínky pro pěstování:

- Velice dobře snáší suchý vzduch. Ani se zálivkou se to nesmí přehánět.
- V podmisce by neměla déle zůstat žádná přebytečná voda. V době vegetace zaléváme mírně, v zimě je potřeba zálivku omezit na minimum.
- Nejlépe poroste na místě s rozptýleným světlem, toleruje ale i stín.
- Ve chvíli, kdy rostlina zaplní nádobu a zdůžnatělé kořeny přerůstají přes její okraj, je vhodné ji přesadit ideálně do terakotového květináče.
- Zeminu potřebuje dobře propustnou. Vhodný bude substrát pro sukulenty, popřípadě běžná zemina pro pokojové rostliny s příměsí písku nebo perlitu.
- Pro rostliny je důležitá drenáž ze šterku, keramzitu nebo hliněných střepů na dně květináče.
- Hnojit se musí jen opatrně od května do srpna. Vhodné bude hnojivo pro sukulenty s nízkým obsahem dusíku.

NEJ zajímavosti:

1. V tropech je tato rostlina pěstována na plantážích pro vlákna obsažená v listech, která se využívají v textilním průmyslu na hrubé tkaniny, rybářské sítě a lana.
2. Sanseviéra dokáže svými kořeny roztrhnout dokonce i hliněnou nádobu, proto jí byla v Číně dána přezdívka udatný drak.
3. Sliz obsažený v listech obsahuje antiseptické látky, podobně jako v případě aloe. Například šťáva z listů některých druhů je používána v tradiční medicíně při první pomoci.
4. V Číně byla sanseviéra uctívána jako symbol Osmi bohů, kteří jejím prostřednictvím předávali pěstitelům osm ctností – dlouhý život, prosperitu, inteligenci, krásu, umění, poezii, zdraví a sílu.

Nejčastější příčinou uhynutí sanseviér je přelití, které způsobí kořenovou hnilobu. Ve svých dužnatých listech si udržují zásobu vody, proto je vhodné zalévat až po úplném vyschnutí substrátu.

Marek Ferenčík, Zahradnické centrum
FERENČÍK, České Budějovice a Trhové Sviny

Tip pro vaše pokojové rostliny

Obalový květináč
z přírodního lýka
s igelitovou vystýlkou
proti protečení vody

Kouzelné hortenzie

Když hortenzii před čtyřmi sty lety objevil v čínských stinných lesích francouzský přírodovědec Philibert Commerson, svět ještě netušil, že se brzy seznámí s jedním z nejkrásnějších a nejoblíbenějších okrasných keřů, který bude kdy existovat. Jakou si pořídit na zahradu a co všechno potřebuje k růstu?

Hortenzie jsou většinou keře nebo menší vícekmenné stromky. V našich podmínkách se pěstují opadavé druhy, ale existují i stálezelené. Obliba hortenzií nesouvisí jen s jejich nádhernými květy, které spatří světlo světa většinou v průběhu července, ale také díky tomu, že rostou ve stínu, a navíc i v kyselé půdě. Je to tedy ideální řešení do podrostů stromů. Takové stanoviště totiž nevyhovuje všem rostlinám, ještě k tomu takovým, kterých si všimnete na první pohled. V čem jsou hortenzie ještě zajímavé? Když si prostudujete jejich květy, zjistíte, že se jejich skladba u různých druhů liší. Velké květy jsou spíše na okrasu, jsou totiž sterilní a neslouží k rozmnožování. Někdy tvoří téměř celé květenství, jindy jsou situované spíše po obvodu. Ve středové části se pak mohou objevovat mno-

hem drobnější fertilitní kvítky, které už ovšem mají za úkol vytvořit novou generaci krásných hortenzií. Pokud přemýšlíte, jestli by se některé z hortenzií hodily i na vaši zahradu, pak vás možná upoutají i neskutečně široké možnosti jejich uplatnění. Kompaktní odrůdy jsou ideální dokonce i do nádob. Hortenzie vysoké více než dva metry vytvoří kvetoucí pozadí jiným výsadbám, ale stejně tak je klidně vysaďte i do kvetoucích netvarovaných živých plotů. Všechny hortenzie budou fungovat jako atraktivní solitéry i jako součást trvalkových záhonů i keřových skupin. Popínavý druh je pak třešničkou na dortu, protože prosvětlí i stinný kout. Stačí mu jen nabídnout pevnou oporu v podobě loubí, treláže nebo stěny altánu.

Hortenzie velkolistá – *Hydrangea macrophylla*

Nejvíce prosléchtěná hortenzie s kulovitým květenstvím v odstínech bílé, modré, růžové, fialové i karmínové. Požadavky na kyselost půdy se mohou u různých odrůd lišit. Vhodná do nádob i na záhony.

Doba květu: červen až srpen

Výška: 1–3 m

Hortenzie stromečkovitá – *Hydrangea arborescens*

Odolná hortenzie s kulovitým květenstvím v bílé nebo zelenkavé barvě vytváří košatý a vzdušný keř. Skvělý doplněk trvalkových záhonů.

Doba květu: červenec až srpen

Výška: 1–3 m

Nejkrásnější hortenzie

Hortenzie latnatá – *Hydrangea paniculata*

Mezi hortenziemi je to barevný chameleon. Její bílé laty dlouhé až 25 cm se postupně přebarvují do odstínů lehce růžové nebo karmínové. Odolný druh ideální do keřových skupin.

Doba květu: červen až říjen

Výška: 2 m

Hortenzie dubolistá – *Hydrangea quercifolia*

Oceníte na ní nejen velké bílé nebo zelenkavé laty, ale také dekorativní listy. Tvarem připomínají listy dubu a na podzim se přebarvují do bronzova. Zajímavá solitéra i dřevina do pozadí trvalkových výsadeb.

Doba květu: červen až srpen

Výška: 3 m

Hortenzie popínavá

– *Hydrangea petiolaris*

Popínavá hortenzie s bílými květy. Je nutné ji postupně vyvazovat k pevné opoře. Ideální na fasády domů (není ovšem schopna se sama pnout po hladké omítce), na loubí i na kmen starého stromu.

Doba květu: červen až srpen

Výška: od 5 do 25 m

Několik rad pro výběr stanoviště:

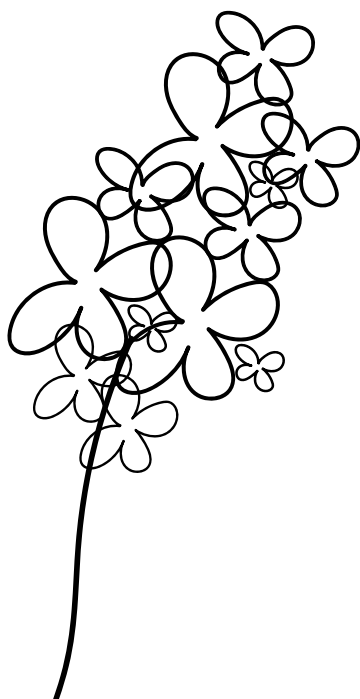
- Vybírejte stinné nebo polostinné stanoviště, některým druhům vyhovuje i slunce, ovšem pouze za předpokladu pravidelné závlivky.
- Půda by měla být hluboká, kyprá a bohatá na živiny a humus. Hortenziím sedí spíše kyselé pH, za ideální se považují hodnoty 6 až 6,5, u některých kultivarů hortenzie velkolisté by mělo klesnout až na 5. Půdní reakce u mnohých hortenzií ovlivňuje zbarvení květů.
- Během suchého počasí je zalévejte nejlépe dešťovou vodou teploty okolního vzduchu. Hortenzie potřebují svěží půdu, v té přemokřené jim odehnávají kořeny a rostliny rychle hynou.
- Většina hortenzií je v našich podmínkách mrazuvzdorná, problém může nastat u nejoblíbenější hortenzie velkolisté. Některé její odrůdy totiž hluboce namrzají, proto tento druh raději preventivně vysazujte na chráněné stanoviště mimo průtah ledového větru.

Kombinace s jinými rostlinami

Hortenzie perfektně vyniknou i samy v nádobách na terase, ale na zahradě byste jim měli dopřát i vhodné sousedy. Z keřů je doprovází opadavé azalky, stálezelené rododendrony nebo kyselomilné vřesy. Z trvalek jejich krásu podtrhnou například stínomilné bohyšky, různé kapradiny, sasanky japonské, čechravý nebo mohutný rodgersie.

Kromě závlivky hortenziím dopřejte od dubna do září také hnojivo. Dejte přednost tomu určenému přímo pro hortenzie. Máte na výběr hnojiva krystalická i kapalná, obě se aplikují ve formě závlivky.

Tipy pro vaši zahradu

AGRO RAŠELINA 75 I
Udržuje vzdušnost a kyprost půdy a zadržuje v ní vláhu, ideální pro kyselomilné rostliny.

AGRO MULČOVACÍ KŮRA 70 I
Zabraňuje růstu plevelů a odpařování vláhy z půdy.

AGRO KAPALNÉ HNOJIVO PRO HORTENZIE 1 I
Zaručuje zdravý a silný růst hortenzií a jejich bohaté kvetení s jednoduchou aplikací.

AGRO SUBSTRÁT PRO HORTENZIE 20 I
Substrát pro všechny druhy hortenzií kromě modrokvětých kultivarů.

FLORIA KRISTALICKÉ HNOJIVO PRO MODRÉ HORTENZIE 0,7 kg
Vodorozpuštěné krystalické hnojivo s obsahem mikroprvků, podporuje tvorbu modrého zbarvení.

Na borovice pěkně od lesa

Málokterý rod jehličnatých dřevin je tak různorodý, jako je tomu u borovic. Najdete mezi nimi kompaktně rostoucí keře i poměrně mohutné stromy, které budou skvělou volbou hlavně do větších zahrad. Poradíme vám, jakou borovici vybrat do vaší zahrady, i to, jak se o ni starat. Věděli jste, že se tyto jehličnany dají tvarovat zaštipováním?

Borovice (*Pinus*) považujeme mnohdy za naprosto běžné dřeviny, které rostou v parcích i v lesích. Pokud hledáte stálezelený strom, který ale nepůsobí tak přísně jako některé více kompaktní jehličnany, pak by vás právě borovice mohly oslovit. Jejich proměna vás doslova okouzlí. Z mladého stromku s pravidelnou korunkou zavětvenou až k zemi se časem stane strom s typicky chomáčovitou strukturou, kterou se nemohou pochlubit žádné jiné jehličnany. I když je většina borovic opravdu nenáročná, určitě se u nich zajímejte o jejich požadavky na závlahu. Některé druhy snesou i dlouhodobé sucho, jiným ale bude vyhovovat dokonce podmáčená půda. Když se z blízka podíváte na jejich jehlice a začnete je počítat, zjistíte, že se jejich počet u různých druhů liší. Borovice se dokonce dělí do skupin podle jejich množství, takže si můžete vybrat z dvou-, tří- nebo dokonce pětijehlicových. Že vám na jejich počtu nezáleží? Jenže právě ony do velké míry ovlivňují vzhled celé koruny, tak pronikněte do jejich světa. S keřovitě rostoucí borovicí klečí se setkáte i ve vysokohorských podmínkách. Jsou natolik prošlechtěné, že si můžete vybrat i zbarvení jehlic. Protože rostou opravdu pomalu, nemusíte se tolik bát, že by vám přerostly přes hlavu. Roubované na kmínku vyniknou ve skalce nebo klidně na malém balkónu. Stromovité borovice jsou zase kouzelné solitéry nebo součást lesních partií. Na mohutnějších druhích oceníte i to, že díky své široké koruně fungují jako spolehlivá pohledová clona, a to hned po celý rok. Pokud patříte mezi milovníky pestrobarevných vřesovišť, borovice by ani tady neměly chybět.

Od trpaslíků až po velké obry

Borovice kleč – *Pinus mugo*

Keřovitá borovice roste i ve vysokohorských oblastech. Máte na výběr z mnoha krásných kultivarů, které se liší barvou i délkou jehlic, které jsou ve svazku po dvou. Kultivar Winter Gold na zimu barví své jehlice do zlatých odstínů. Díky kompaktní koruně se hodí do nádob, na skalku nebo do vřesoviště.

Výška: 0,5 až 2 m

Borovice lesní – *Pinus sylvestris*

Naše domácí borovice poroste v chudé písčité půdě. Kultivar Watereri dorůstá výšky jen čtyř metrů a má sivomodré jehlice po dvou kusech ve svazku. Jsou ale dostupné i odrůdy sloupovité nebo kompaktní s výškou do dvou metrů.

Výška: až 30 m, kultivary třeba jen 2 m

Borovice černá – *Pinus nigra*

Další z dvou jehlicových borovic, které dorůstají značných rozměrů. Pochází z jižní Evropy, u nás je ale už zdomácnělá. Vybrat si můžete sloupovité i kompaktní odrůdy. Zajímavá solitéra i součást lesních partií.

Výška: až 25 m, kultivary bývají nižší

Borovice vejmutovka – *Pinus strobus*

Borovice s pěti jehlicemi ve svazku vytváří krásnou malebnou korunu. Jehlice má měkké s bělavými proužky na rubové straně. Dostupné jsou i zakrslé kultivary vhodné nejen do vřesoviště.

Výška: až 35 m

Borovice osinatá – *Pinus aristata*

Pomalu rostoucí stromek s krátkými jehlicemi po pěti kusech ve svazku. Na větvích jsou nápadné bílé kapénky pryskyřice. Borovice ideální do suťovišť, vřesovišť nebo skalek.

Výška: 3 m

Borovice himalájská – *Pinus wallichiana*

Nádherný strom s dlouhými převislými jehlicemi, které této borovici dodávají „smuteční“ charakter. Jehlice jsou ve svazku opět po pěti kusech. Krásná solitéra, která ale potřebuje dost místa.

Výška: až 20 m

Několik rad pro výsadbu a výběr stanoviště:

- Borovice potřebují slunné stanoviště. V hustém zápoji kvůli stínu postupně zeslábnou spodní větve.
- Na půdu nemají větší požadavky, dobře porostou v běžné půdě s obsahem písku a rašeliny. Druhy s pěti jehlicemi vyžadují půdy těžší a dobře zásobené vodou.
- Před výsadbou je vyjměte z květináče a narušte jim rýčem kořenový bal. Tímto zásahem usnadníte prorůstání kořenů do okolní půdy.
- Výsadbová jáma by měla být přibližně o třetinu větší, než je průměr kořenového balu, rostlinu

„neutopte“, horní část balu novým substrátem přihrňte jen lehce.

- Dopřejte jim rašelinný zahradnický substrát pro jehličnany.
- Čerstvě vysazené rostliny zalévejte. Četnost závlíky po ujmutí záleží na potřebách daného druhu.
- V dalších letech můžete borovicím přilepšit hnojivem pro jehličnany.
- Povrch půdy zamulčujte nejlépe kůrou, která půdu přirozeně okyseluje. Borovicím ale bude slušet i dekorativní kámen nebo drobný štěrk.

Jak na tvarování

Borovice se dají velmi dobře tvarovat jako bonsaj, stejně tak je ale můžete upravit i vylamováním mladých výhonků. Jeho cílem je zahuštění koruny, zpomalení růstu nebo dokonce jeho zastavení v případě některých větví. Provádí se většinou v květnu, někdy i dříve, záleží na délce mladých ohebných výhonků na koncích větví. Rukou je stačí jednoduše zlomit, zkrácení bývá většinou na třetinu nebo polovinu délky. Zkrácením o dvě třetiny délky dojde k výraznému zpomalení růstu. Poblíž rány po odstraněném výhonu poměrně brzy naroste třeba i pět dalších výhonků, díky kterým se koruna postupně zahuští. Pokud se rozhodnete pro tvarování borovice, začněte co nejdříve už u mladých stromků. Kompaktně rostoucí čarovníky tento zásah nepotřebují, nutný nebývá ani u pomalu rostoucích klečí, ačkoliv ho některé odrůdy umožňují.

Tipy pro vaši zahradu

DEKORATIVNÍ KÁMEN

AGRO ORGANO-MINERÁLNÍ HNOJIVO PRO OKRASNÉ DŘEVINY 1 kg

Vícesložkové hnojivo pro listnaté a jehličnaté dřeviny.

KRISTALON OKRASNÉ DŘEVINY 0,5 kg

Krystalické hnojivo pro přihnojování od jara do konce srpna.

AGRO SUBSTRÁT PRO OKRASNÉ DŘEVINY 50 l

Díky obsahu přírodních surovin je ideální pro výsadbu okrasných dřevin.

FLORIA ORGANO-MINERÁLNÍ HNOJIVO PRO OKRASNÉ DŘEVINY 2,5 kg

Obsahuje přírodní hnojivo guáno.

Návštěvník z teplých krajín Olivovník

Olivovník evropský (*Olea europaea*) původně rostl v Asii a Africe, ale dnes si ho nejčastěji spojujeme se zeměmi jižní Evropy, kde bez problémů roste staletí ve vedrech i suchu. Díky své neskutečné odolnosti přežije i požáry, což ale naštěstí v našich podmínkách zřejmě zatím nehrozí. Oceníte na něm nejen to, že nepotřebuje až tak náročnou péči, ale i jeho zajímavé sivozelené listy. Pokud nechcete olivovník pěstovat jen jedinou sezonu, raději u něj neriskujte výsadbu do volné půdy na zahradě. Jistotou je pěstování v nádobě, jedině tak si rostlinu na podzim včas přenesete do interiéru.

S tálezený stromek olivovníku bude tou pravou připomínkou dovolené ve Středomoří. Bude se mu nejlépe dařit v nádobě na terase nebo balkónu, kde se bude perfektně doplňovat s květinami i bylinkami.

Pěstování je snadné, chce to ale dodržet několik pravidel:

- Při výsadbě do nádoby nezapomeňte na drenáž ze štěrku nebo střepů terakotových květináčů.
- Pro výsadbu použijte mírně alkalický, dobře propustný substrát. Dobrou volbou bude substrát pro středomořské rostliny bohatý na písek.
- Nesnáší přemokření, mnohem lépe se vypořádá se suchem. Na jaře mu ale dopřejte vydatnější zálivku, aby obnovil růst po přezimování.
- Potřebu zálivky poznáte i na samotné rostlině, ta totiž při nedostatku vody mírně svine listy.
- Květináč s olivovníkem umístěte na slunné, teplé a dobře větrané místo, ani průvan nebývá problém.
- Naopak problematický bývá stín a vlhko, v takových podmínkách bude trpět na choroby a škůdce.
- Během léta je vhodné rostlinu několikrát přihnojit kapalným univerzálním hnojivem.
- Na podzim je nutné olivovník přenést do světlé místnosti, kde se teplota pohybuje v rozmezí 10 až 15 °C, suchý vzduch bude výhodou.
- Po přenesení ven na jaře rostliny často na tuto změnu zareagují částečným opadem listů, brzy ovšem vyraší nové.
- Olivovník poškozují teploty nižší než 10 °C pod bodem mrazu, proto není vhodné jeho pěstování venku.

Co byste měli ještě vědět

Olivovník se u nás pěstuje spíš pro jeho vzhled než za cílem vlastní sklizeň oliv. Většina odrůd plodí až po několika desetiletích po výsadbě, proto byste si na plody museli počkat. Na trhu seženete hned několik různých odrůd. Některé jsou samosprašné, jiné zase cizosprašné. Pokud byste se přece jen rozhodli pro sklizeň oliv, u samosprašných olivovníků vám bohatě postačí jediná rostlina, zatímco u druhé skupiny budete potřebovat navíc opylovače.

”

Olivovník rozkvétá většinou v červnu a červenci drobnými bílými kvítky, které mají dost výraznou vůni. Zatímco někdo ji ocení, citlivějším osobám může být až nepříjemná.

”

Tipy pro vaši zahradu

FLORIA SUBSTRÁT PRO LEVANDULE A JINÉ STŘEDOMOŘSKÉ ROSTLINY 50 l

Substrát je určený pro pěstování všech druhů středomořských rostlin v nádobách i ve volné půdě. Obsahuje písek, bentonit, pemzu, hydratační složku a dávku živin na 6 týdnů.

KVĚTNÍK Z JÍLU IRIS

KVĚTNÍK Z JÍLU ALTO

Obdivovatelka *horské vegetace* po celém světě

Lilian Suzette Gibbs
(1870–1925)

Novozélandská
vegetace

Alpská horská vegetace

Britské muzeum v Londýně

Lilian Gibbs byla botaničkou, přírodovědkyní, nadšenou sběratelkou rostlin a expertkou na horské rostliny, mechy a játrovky. Mezi její koníčky a náplň volných dní patřil sběr rostlin v Alpách a severní Africe.

Narodila se v Londýně, kde studovala botaniku na dnešní Imperial College. Mezi lety 1905–1915 se zúčastnila expedic do Austrálie, na Nový Zéland, Fiji, Island, do Indonésie, Malajsie, Jižní Ameriky, USA a Zimbabwe, které jí umožnily zkoumat horskou floru po celém světě.

Za zmínku stojí její expedice na Fiji roku 1907, kde zkoumala vysokohorskou floru na severních svazích pohoří Mount Victoria. Cestou domů navštívila Nový Zéland, kde se soustředila na tamní mechorostovou floru. Cestou z Aucklandu do Bluffu objevila v pohoří Waitakere čtyři nové druhy játrovek.

Přestože byla Lilian okouzlena novozélandskou flórou, neudělalo na ni dojem ničení lesů na Novém Zélandu, které krajinu postupně přeměňovalo na pastviny pro dobytek.

Roku 1910 se stala první botaničkou, která vystoupila na vrchol hory Kinabalu v Borneu, kam se vydala především kvůli studiu geografického rozšíření rostlin. Na této výpravě Lilian objevila nové druhy rostlin a nasbírala mnoho botanických vzorků rostlin pro Britské muzeum v Londýně. Tento rok byl pro Lilian velmi významný i proto, že získala Huxleyovu medaili a cenu za výzkum od Univer-

zity Imperial College. A co Huxleyova medaile pro ocenění znamená? Je to vůbec nejvyšší vyznamenání, které má Královský antropologický institut k dispozici.

Rostlinný rod *Gibbsia* byl pojmenován podle Lilian, stejně jako několik dalších rostlin. Jednou z nich je například druh novozélandského mechu *Calobryum gibbsiae*, konifera *Podocarpus gibbsiae* nebo také bambus *Racemobambos gibbsiae*, přezdívaný bambus slečny Gibbs.

Lilian zemřela roku 1925 ve věku pouhých 54 let na Tenerife. Dnes se může zdát, že její práce a cestování byly působivé, ovšem v kontextu doby, ve které žila, dosáhla Lilian Gibbs nepředstavitelné kariéry pro ženu botaničku. Byla a dodnes je obrovskou inspirací.

Játrovky

Podocarpus gibbsiae

Mechy

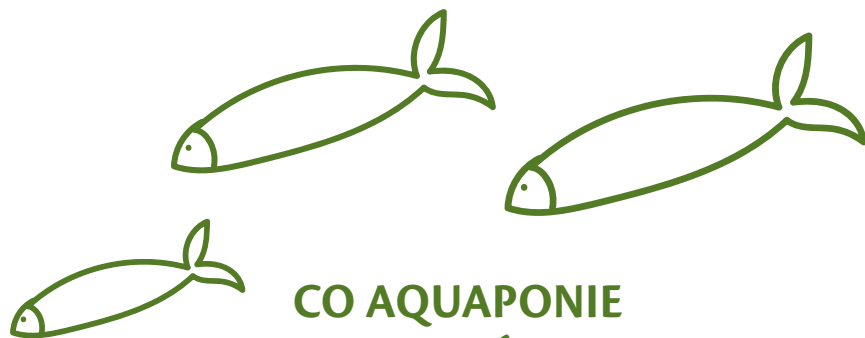
Fenomén jménem **AQUAPONIE**

Když ryby pěstují zeleninu

Při spojení slov salát a ryba si většina z nás představí Vánoce a plný prostřený stůl. Ve světě aquaponie se saláty s rybami setkávají trochu jinak, k plným stolům vedou ale také. Seznamte se s budoucností farmaření a potravinové produkce.

Aquaponie je relativně nový způsob pěstování zeleniny a chovu ryb v těsném symbiotickém vztahu. V uzavřených vodních systémech vytvářejí ryby svůj přirozený odpad, který následně speciální bakterie rozkládají na hnojivo pro rostliny, které v tomto systému díky svému kořenovému systému fungují jako filtrace. Ryby žijí v čistém prostředí, rostliny rostou z přirozeného hnojiva a všichni členové této symbiotické dohody rostou rychleji a zdravěji, s minimální spotřebou půdy a vody. Aquaponie je sice závislá na vodě, nicméně se jedná o recirkulační systém, v němž voda neustále koluje a je opakovaně využívána.

CO AQUAPONIE ZNAMENÁ PRO BUDOUCNOST?

- Přiblížení se utopické představě čisté stravy v globalizované době a velkoměstském prostředí. Aquaponické farmy se dají stavět do výšky, uzavřené systémy tak mohou existovat v centrech velkých měst ve výškových budovách a živit své nejbližší okolí bez uhlíkové stopy.
- Obrovská úspora vody vzhledem k vývoji klimatických podmínek přináší novou perspektivu i pro země třetího světa postižené chronickým suchem. Tuto možnost momentálně v postižených zemích zkoumají i studenti českých univerzit.
- V nejbližších letech svět čeká rozvoj malých udržitelných lokálních farem. Jedna taková farma vznikla jako experiment v Zahradnictví Novák v Hlučíně a dnes zásobuje lokální restaurace zeleninou, bylinkami a rybami.

”

Dnes už víme, že aquaponii využívali již Aztékové, kteří systém uvedli do praxe asi 1000 let před Kristem.

”

Inspirace z aquaponické Farmy Novák

Jmenuji se Vít Novák a jsem jedním z členů rodiny ze Zahradnictví Novák. Provozujeme u nás aquaponii už tři roky. Po tuto dobu zásobujeme čerstvými bylinkami a listovou zeleninou množství restaurací i domácností v našem okolí. Navíc v tomto systému chováme jezírkové ryby, které zdobí nejedno jezírko na rodinných zahradách. U nás na farmě věříme, že budoucnost pěstování zeleniny a chov ryb bude v lokálních aquapo-

nických farmách umístěných v blízkosti velkých měst. Doufáme, že si čeští spotřebitelé uvědomí důležitost lokálních potravin a budou je upřednostňovat před těmi z dovozu. Je třeba, aby se produkce potravin implementovala do in-doorových aquaponických a hydroponických systémů, protože momentální úroveň nadužívání půdy a rybníků povede s velkou pravděpodobností k jejich nerovnováze.

Chcete si sami vyzkoušet pěstování zeleniny aquaponicky?

Venkovní A-SHAPE systém je vhodný pro rodiny nebo komunity. Tento hobby aquaponický systém zabírá pouze 8 m² a můžete ho umístit pod otevřený nebe nebo do skleníku. V tomto systému lze dosáhnout produkce až 80 kg listové zeleniny za měsíc a v nádrži může žít podle druhu až 50–75 kg ryb. Systém je určený pro sezónní produkci od dubna do listopadu. Jedná se o výrobek vyrobený kompletně v České republice. Všechny materiály mají certifikaci na styk s pitnou vodou a UV stabilizaci pro větší odolnost na přímém slunci. Systém seženete na www.aquaponic.cz.

ZAJÍMÁ VÁS
AQUAPONIE?

Tady se dozvíte více.

Nerozuměli jste některým pojmům?

Aquaponie

Systém produkce rostlin, který snoubí chov ryb a pěstování jedlých rostlin bez půdy. Slovo se skládá z částí slov aquakultura (aqua) a hydroponie (ponie). Výhodou tohoto pěstování je absence hnojiv i chemie.

Cizosprašná rostlina

Jedná se o dvoudomou rostlinu. Na jediném exempláři se nachází buď výhradně samčí, nebo jen samičí květy. K opylení jsou tedy nutné dvě nebo více rostlin. Mezi cizosprašné rostliny patří některé odrůdy zahradního kiwi (aktinidie význačná), olivovníku evropského či rakytníku řešetlákového. Bez opylovače rostlina sice vykvete, ale nevytvoří plody.

Čarověník

Chomáčovitě shloučené větévky na jehličnatých i listnatých dřevinách. Mohou mít virový či bakteriální původ. V zahradnickém oboru se dále pěstují čarověníky vzniklé tvarovými mutacemi. Nahloučené větévky lze roubovat na kmínek, což bývá běžné například u borovic. Tyto zakrslé stromky s kompaktní korunou připomínají bonsaje.

Fertilní květy

Slouží k rozmnožení rostliny, jsou samčí a samičí.

Hydroponický systém

Systém umožňující pěstování rostlin bez půdy v živném roztoku. Tímto způsobem lze pěstovat rostliny okrasné i užitkové, v interiéru i ve venkovním prostředí. Běžný substrát je nahrazen nejčastěji keramikem.

Játrovka

Jedny z nejstarších a vývojově nejpůvodnějších zelených rostlin. V ČR roste přibližně 200 druhů, na celém světě jich najdete více než 8000. Rostou na obdobných stanovištích jako mechy, tedy ve stínu s vyšší vzdušnou vlhkostí.

pH

Vyjadřuje hodnotu půdní reakce na stupnici v hodnotách 0 až 14. Neutrální hodnota se nachází uprostřed, je jí číslo 7. Hodnoty nižší vyjadřují kyselou reakci, hodnoty vyšší zase zásaditou. Některé rostliny lze tedy podle požadků na pH považovat za vápnomilné nebo kyselomilné.

Pinetum

Sbírka jehličnanů všech možných rodů i druhů.

Přímý výsev

Metoda výsevu rovnou na venkovní záhon bez předpěstování. Přímý výsev se provádí u zeleniny, bylinek i květin, které vytváří dlouhé kulovité kořeny nebo nesnáší manipulaci s kořenovým systémem během pikování.

Roubování

Metoda vegetativního množení rostlin, při kterém dochází ke spojení podnože (spodní část spolu s kořenem) a roubem (horní část rostliny včetně listů či jehlic). Používá se například u borovic, kdy se běžně keřovitě rostoucí druhy roubují na kmínek. Příkladem je roubování korunky borovice kleče na kmínek, výsledkem je menší pomalu rostoucí stromek s kompaktní korunou.

Samosprašná rostlina

K opylení tato jednodomá rostlina nepotřebuje opylovače, na jediné rostlině totiž rostou samčí i samičí květy, k přenosu pylu mezi nimi dochází pomocí hmyzu nebo větrem. Samosprašnost byla vyšlechtěna i u rostlin, které byly přirozeně cizosprašné.

Sterilní květy

Tyto květy mají reduktované tyčinky a pestíky. Neslouží k rozmnožování, ale pouze k lákání opylovačů na květy, které jsou určeny k tvorbě semen (fertilní květy).

Symbióza

Výhodné soužití dvou i více organismů. Tento vzájemně výhodný vztah je běžný pro některé rostliny i živočichy. Organismy si mohou poskytovat například pro život důležité živiny, ale vztah může být výhodný i z důvodu poskytnutí vhodných podmínek pro růst (například na světlejším stanovišti apod.).

Uhlíková stopa

Jedná se o součet produkovaných skleníkových plynů vyjádřený jako CO₂. Vyjadřuje zatížení životního prostředí, váže se k jedinci i k jednotlivým výrobkům.

Zahradnictví Dvořák a syn s.r.o.

www.dvorakasyn.cz

- Stanová ulice 1998, 415 01 Teplice
Tel.: 417 539 930
- areál zimního stadionu
Rudolická 1700, 434 01 Most
Tel.: 603 555 949

FLORA GARDEN s.r.o.

www.floracz.cz

- Boleslavská 1085, 294 01 Bakov nad Jizerou
Tel.: 326 781 194

Zahradnictví Líbeznice s.r.o.

www.zahradnictvilibeznice.cz

- Mělnická 424, 250 65 Líbeznice
Tel.: 283 981 844

AZ GARDEN, s.r.o.

www.azgarden.cz

- Staročernská 200,
530 03 Pardubice – Černá za Bory
Tel.: 466 616 193

Zahrada Lisý s.r.o.

www.zahradalisy.cz

- Bohumila Hájka 221, Popovice,
267 01 Králův Dvůr u Berouna
Tel.: 313 037 357

Chládek zahradnické centrum s.r.o.

www.zahradnictvi-chladek.cz

- Střešovická 47, 162 00 Praha 6
Tel.: 235 351 032

Zahradnictví u Kopřivů s.r.o.

www.zahradnictvisebrov.cz

- Šebrov 105, 679 22 Liptůvka, Tel.: 516 431 735
- Brněnská 154, 666 01 Tišnov Tel.: 549 412 374
- Nám. Svobody 2, 678 01 Blansko
Tel.: 516 410 539

Zahradnické centrum FERENCÍK

www.ferencik.cz

- Generála Píky 729/2,
370 01 České Budějovice
Tel.: 602 779 652
- Žižkovo náměstí 118,
374 01 Trhové Sviny
Tel.: 386 321 471,
602 779 674

Zahradnické centrum Brabec, s.r.o.

www.brabeccz.cz

- Chrlická 875, 664 42, Modřice
Tel.: 547 215 066

Zahradnictví Novák Hlučín s.r.o.

www.zcnovak.cz

- Celní 1893/4A, 748 01 Hlučín
Tel.: 595 041 140

Zahrada Flora s.r.o.

www.zahradaflora.cz

- Úvalno 350, 793 91 Úvalno
Tel.: 554 625 166

Květiny Flora Krnov

www.zahradaflora.cz

- Opavská 14 (Kaufland),
794 01 Krnov
Tel.: 554 777 555

www.szc.cz

www.katalog-rostlin.cz